

ΙΑΚΩΒΟΥ Τ. ΒΙΣΒΙΖΗ

ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΤΟΥ
ΕΤΟΥΣ 1833 ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΘΙΜΩΝ ΚΑΙ ΑΙ ΕΠ' ΑΥΤΩΝ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ*.

3. ΣΥΡΑΣ¹

Πρὸς τὴν Σ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας.

Ἡ Δημογεροντία τῆς Ν. Σύρας.

Ἀριθ. 231.

Κατὰ συνέπειαν τῆς ὑπ' ἀρ. 330 ἐγκυκλίου τῆς Γραμματείας ταύτης, λαβοῦσα ἡ Δημογεροντία καὶ τὰς συμβουλὰς τῶν Προκριτοτέρων καὶ εἰδημονεστέρων τῆς Κοινοότητός τῆς ἐπὶ τῶν τοπικῶν συνηθειῶν, σπεύδει ν' ἀπολογηθῇ εἰς τὰ ἐπ' αὐτῶν γινόμενα αἰτήματα.

Ἀπολογία εἰς τὸ 1 ζήτημα περὶ κληρονομίας.

Ἐνεργοῦντο ἀπαράλλάκτως αἱ διακελεύσεις τοῦ Νόμου.

Ὅμοίως εἰς τὸ 2 ζήτημα.

Οἱ γονεῖς ἦτον εἰς χρέος ν' ἀφίσουν εἰς τὴν διαθήκην των τῶν τέκνων των ὅλην τὴν περιουσίαν των, ἐξαιρουμένων μόνον δέκα τοῖς ἑκατὸν εἶχαν τὸ ἐλεύθερον νὰ τὸ διαθέσουν κατ' ἀρέσκειαν ἢ διὰ ψυχικὴν των ὠφελειαν, ἢ δι' ὅποιον ἄλλο

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 169 τοῦ 3 (1950) τεύχους τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Ἀρχείου τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου.

¹⁾ Ἡ ἀπάντησις ἐκ τῆς νήσου ταύτης, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἐπομένων δύο νήσων Μήλου καὶ Ἴου δημοσιεύονται ἐξ ἀντιγράφων ἐκ τῶν εἰς τὰ Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους εὗρισκομένων πρωτοτύπων (Ἀρχεῖον Γιάννη Βλαχογιάννη. Κιβ. Δ. 127) ἀντιγραφέντων ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Βλαχογιάννη. Οὗτος κατὰ τὴν συνήθειάν του δὲν ἐσημείου εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ ἀντιγραφόμενα ἐνδειξὶν περὶ τοῦ ποῦ εὔρηται τὸ ἐξ οὗ ἀντέγραψεν ἑγγραφον. Ἐν προκειμένῳ τὰ πρωτότυπα κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀντιγραφῆς των ὑπὸ τοῦ Βλαχογιάννη ὑπῆρχον εἰς τὰ Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, παρ' ὅλας ὁμως τὰς ἐρεῦνας μου δὲν τὰ ἀνεῦρον. Πρέπει ταῦτα καὶ σήμερον νὰ εὗρισκονται εἰς τὰ ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῶν Γεν. Ἀρχείων ἀκατάτακτα, ἢ ἔλλειψις ὁμως ἐνδείξεως μοὶ κατέστησεν ἀδύνατον τὴν ἀνέυρεσίν των. Ὅτι αἱ δημοσιευόμεναι ἀπαντήσεις εἶναι πιστὰ ἀντίγραφα ἐκ τῶν πρωτοτύπων, δὲν πρέπει νὰ γεννηθῇ ἀμφιβολία τις, διότι ὁ μακαρίτης Βλαχογιάννης ἦτο προσεκτικώτατος καὶ ἀκριβέστατος εἰς τὰ γινόμενα παρ' αὐτοῦ ἀντίγραφα. Ταῦτα δημοσιεύομεν ἀπαράλλάκτως, ἄνευ δηλαδὴ διορθώσεως τῶν ἀνορθογραφιῶν.

δήποτε ἀντικείμενον, σημειωταῖον δὲ ὅμως ὅτι ὁ γονεὺς ἦτον αὐτεξούσιος εἰς τὴν διαθήκην τοῦ νὰ διαμοιράσῃ τὴν περιουσίαν τοῦ εἰς τὰ τέκνα τοῦ, ὅπως ἔκρινεν εὖλογον, παραδείγματος χάριν εἶχε περιουσίαν ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν καὶ πέντε τέκνα, ἐδύνατο ν' ἀφήσῃ εἰς μὲν τὸ ἐν τεσσαράκοντα χιλιάδας, εἰς δὲ τὸ ἄλλο τριάκοντα καὶ εἰς τὰ ἐπίλοιπα ἀπὸ δέκα, ἡ διαθήκη ἦτον ἀμετάτρεπτος.

Ὅμοίως εἰς τὸ 3ον ζήτημα.

Ἐνεργοῦντο ἀπαραλλάκτως αἱ διακελεύσεις τοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ ὅμως καὶ δὲν ἔχομεν παράδειγμα ν' ἀποθάνῃ τις ἄνευ συγγενεῖς εἰς τὴν πατρίδαν μας, δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπῶμεν ποῖος τὸν ἐκληρονόμει εἰς τοιαύτην περίπτωσιν.

Ὅμοίως εἰς τὸ 4 ζήτημα.

Ἐνεργοῦντο ἀπαραλλάκτως αἱ διακελεύσεις τοῦ νόμου.

Ὅμοίως εἰς τὸ 5 ζήτημα.

Ἐνεργοῦντο ἀπαραλλάκτως αἱ διακελεύσεις τοῦ νόμου.

Ὅμοίως εἰς τὸ 6 ζήτημα περὶ προικός.

Τὸ προικισθὲν τέκνον ἐθεωρεῖτο ὡς ἀποξενούμενον πλέον ἀπὸ πᾶν κληρονομικὸν δίκαιον ὡς πρὸς τοὺς γονεῖς τοῦ, ὥστε ἦτον ὑπόχρεον νὰ εὐχαριστηθῇ εἰς μόνην τὴν δοθείσαν αὐτῷ προίκα, ἂν καὶ οἱ γονεῖς εἰς τὸν θάνατόν των ἄφιναν εἰς τὰ λοιπὰ τέκνα τριπλάσιαν περιουσίαν ἀπὸ ἑκείνην εἶχαν ὅταν τὸ ἐπροικοδότησαν. Σημειωταῖον ὅμως ὅτι ἡ προίξ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος τέκνου δένυπέκει το ὡσαύτως εἰς κἀνὲν εἶδος χρέος τοῦ γονέως τοῦ μετὰ τὸν θάνατόν τοῦ, ἐὰν τὸ χρέος τοῦτο ἐγένετο μετὰ τὴν προικοδότησιν.

Ἀπολογία εἰς τὸ 7 ζήτημα.

Ἐνεργοῦντο ἀπαραλλάκτως αἱ διακελεύσεις τοῦ νόμου.

Ὅμοίως εἰς τὸ 8 ζήτημα.

Συγχωρεῖται ἡ ἐκποίησης τῆς προικός, ὅταν εἶναι περὶ τούτου σύμφωνον τὸ ἀνδρόγυνον διὰ τὰς ἐφεξῆς μόνον ἀνάγκας.

1. Διὰ νὰ ζωοθραφῶσιν.

2. Διὰ νὰ πληρώσουν χρέη νόμιμα.

3. Καὶ τέλος ἐὰν εἶναι νὰ ὠφεληθοῦν ἀπὸ τὴν πωληθησομένην προίκα, ἤγουν νὰ λάβουν περισσότερον ἀπὸ ὅτι ἀξίζει.

Ἐκθέτομεν ὡσαύτως καὶ ἄλλας συνηθείας ὑπαρχούσας εἰς τὴν Κοινότητά μας, ἐκτὸς τῶν περιεχομένων εἰς τὰ ἀνωτέρω ὀκτὼ ζητήματα.

Ὅλα τ' ἀνδρόγυνα, ἀρ' ἥς ἡμέρας ἐλάβανον κοινωνίαν γάμου ἕως εἰς τὸν θάνατον τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἄλλου μέρους ὅσα ἀγαθὰ ἀπέκτουν κινητὰ ἢ καὶ ἀκίνητα, καθὼς προσέτι καὶ εἰς ὅσα χρέη χρηματικὰ ὑπέπιπταν προερχόμενα ἢ ἀπὸ ἐμπόριον ἢ ἀπὸ ὁποῖον δήποτε ἄλλο τι, ἦτον ἡ ὠφείλεια καὶ τὸ βάρος ἐξ ἡμίσειας εἰς ἀμφο-

τερα τὰ μέρη, δηλαδή εἰς τὸ ἀνδρόγυνον· παρ. χάριν ὁ ἄνδρας μὲ τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ἐμπορίου του ἢ ἄλλο τί, τοῦ εὐρίσκειτο ὄφελος εἰς τὰ θανατά του εἴκοσι χιλιάδ. δραχ. εἰς μετρητὰ ἢ εἰς κτήματα, ἢ ἐκ τοῦναντίον εἴκοσι χ. δραχ. χρηματικὸν χρέος, τὸ ἐπιτόπιον ἔθος ἔδιδε τὸ δικαίωμα (μὴν ἔχοντες κατιόντας κληρονόμους) καὶ εἰς τοὺς ἀνιόντας ἢ πλαγίους συγγενεῖς τῆς γυναικὸς νὰ μοιράζον ἐξ ἡμισείας μὲ ἐκείνους τοῦ ἀνδρὸς ὅλην τὴν εὐρεθείσαν ὠφέλειαν ἢ ὑπεχρέωνεν εἰς περίστασιν χρέους καὶ τὴν προίκα τῆς γυναικὸς νὰ πληρώσῃ τὸ ἥμισυ τοῦ ἀφισμένου παρὰ τοῦ ἀνδρὸς χρέους. Ἦτον ὡσαύτως παλαιότατον ἔθος τῆς Κοινότητός μας, ὅτι ὅλαι αἱ μεταξὺ τῶν πολιτῶν ὑφιστάμεναι διαφοραὶ προσερχόμεναι ἀπὸ προικοσύμφωνα καὶ διαθήκας νὰ δικάζωνται ἐκκλητῶς παρὰ τοῦ Ἀρχιερέως Ἐπισκόπου τοῦ τόπου καὶ ἀνεκκλητῶς ἀπὸ τὴν καθέδραν τῆς Ρώμης, αἵτινες ἀποφάσεις παρρησιαζόμεναι εἰς τὴν ἐπιτόπιον πολιτικὴν ἀρχήν, ἐλάμβανον ἄνευ λόγου τὴν ἐκτέλεσιν των καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν.

Τὰ ἔθιμα δὲ τὰ ἀφορῶντα τὰς διαθήκας, πωλήσεις ἀκινήτων πραγμάτων καὶ ἀλλαγῶν τὰ ἐξάγει ἡ Σ. Γραμματεία ἀπὸ τὰ ἐπισυναπτόμενα ἀντίγραφα συνηθειῶν, αἵτινες εὐρίσκονται γραπτὰ καὶ παρακαταθεμέναι εἰς τὸ Ἀρχαιοφυλακεῖον τῆς αὐτῆς Κοινότητος. Ὅσον δὲ περὶ τοῦ ἀπὸ πόσον καιρὸν ἐπεκράτουν αἱ συνηθεῖαι αὐταὶ εἰς τὸν τόπον μας, καὶ εἰς πόσον τόπον ἐκτίνονται, εἶναι ἀδύνατον τῆς Δημογεροντίας νὰ προσδιορίσῃ τὸ τοῦ καιροῦ ποσόν, ὅταν ἐμβῇκαν εἰς ἐνέργειαν αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος συνηθεῖαι, γνωρίζει ὅμως ὅτι ἡ ἀρχὴ των εἶναι παμπάλαιος, ἡ δὲ νῆσος μας σύγκειται ἀπὸ μίαν μόνον Κοινότητα, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχουν χώραν αὐταί, διότι εἰς τοὺς εὐρίσκομένους καὶ κατοικοῦντας ἤδη ἐνταῦθα παροίκους, δὲν ἀνάγεται βέβαια ἡ ὑπόθεσις αὕτη.

Μένει μὲ τὴν ἀνήκουσαν ὑπόληψιν

Σόρα τῇ 12 Ἀπριλλίου 1833

Οἱ Δημογέροντες

Μ. Μακρινίτης

(Τ.Σ.) Γ. Δαλέζιος

Κ. Βουκῖνος

Γ. Ροῦσσος

Ὁ Γραμματεὺς

Α. Ρενουάρδ

(Ὑπογραφαὶ πρωτότυποι)

